

LETNIK XXXVII.
1990 - 1991

MLADINSKA REVIJA
LETNIK XXXVII. 1990 - 91
DECEMBER 1990
ŠTEVILKA 4

PRILOGA
Vasi in kraji goriške pokrajine (3) — besedilo, risba in slike: Boris Rebec.

NASLOVNA STRAN
Sara Magagnatu, 2. r. (1989-90)
OŠ »F. Bevk« — OPĆINE.

VSEBINA

Vital Vodušek: Sveta noč	81
Vital Vodušek: Moje pesmi so steze v Betlehem	81
Vojan T. Arhar: Pri kozolcu	82
Vojan T. Arhar: Novoletna poslanica	83
Berta Golob: Skrinja iz babične bale	84
Kajean Kovič: Kako se vrtijo ure	86
Zapojmo veselo:	
Janez Bitenc: Zebra	88
Jože Petelin: SI-SI-ŽE-ŽE-JO-JO-GA	89
Ronč in Brenč	90
Neža Maurer: Srečno, dimnikarji	91
Kotiček za najmlajše:	
Vera Poljšak: Pipko in nogomet	92
Delovni labirint	93
Neznano mesto	94
Množice, Veriga	95
Vojan T. Arhar: Športniki snežaki	96
Igre z vžigalicami	97
Prof. Mavrica: Fizika ni lizika	98
Pripr.: Kristina Kovačič:	
Tudi jaz berem strip	100
Miha Matè: Zaljubljeni bršljan	102
Mali instrumenti:	
Pripr.: Mira Voglar:	
Večzvanski cin cin dongi	104
L. A. Od tu in tam	105
Novosti na knjižni polici:	
Marij Čuk: Spet branje	106
Dunja Grgić: Svinčnik riši	107
Šolarji pišejo	108
Urednikova beležnica	109
Branko Lakovič: Uganke in zanke	111
Poskusimo tudi mi:	
Vzgojiteljska šola:	
Leteči zajec	3. stran platnic

Ilustracije za četrto številko Galeba so naredili: Vesna Benedetič, (str. 83, 88); Marjanca Jemec Božič (str. 87, 96, 103); Piero Furlan (str. 90, 98, 99); Dunja Grgić (str. 107); Leon Koporc (str. 81); Borut Pečar (str. 82); Jelka Reichman (str. 85, 91); Bine Rogelj (str. 81, 90); Magda Tavčar (str. 92, 93, 94, 95).

Vital Vodušek

Ilustr. Leon Koporc

Sveta noč

**Sveta noč.
Le ena zvezda žari.
Mali Marija Jezusa rodila,
Jezusa za nas.**

**Le položi ga, Marija, v jaslice,
v moje revno srcece,
da ne bo mu mraz.**

Vital Vodušek

Ilustr. Bine Rogelj

Moje pesmi so steze v Betlehem

**All pa so angeli mali,
ki bi vas radi otroška pota peljali
v Betlehem.**

**Jaz pa hodil bom
z njimi in z vami
in prosil Marijo, naj Jezusa dà mi,
da vam njegovo
božično skrivenost povem.**

Pri kozolcu

MRZLA BURJA HUI, HUI, HUI,
ČEZ RAVEN SE ZAPODI.

ONKRAJ POLJA MLAD SNEŽAK
STARO METLO DVIGNE V ZRAK:

»KAM PA, STRINA? ČAKAJ!
STOJ!
V PLESU SKUSI SE Z MENOJ!«

BURJA SIKNE: »BRŽ S POTI!!«
SKOZ KOZOLEC MU ZBEŽI.

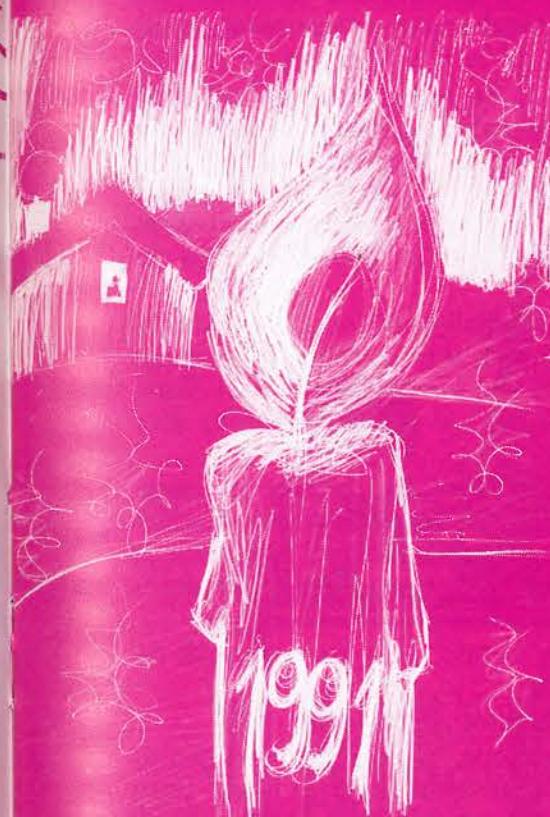
JEZNO KRIKNE BELI MOŽ:
»V ROKE ŠE PRIŠLA MI BOŠ.«

EJ, POTEM BO ŠLO ZARES,
KOT VRTINEC BO TA PLES!«

»KRA!« ZAKRaka ČRNI VRAN,
MOŽ OBSTANE KOT VKOPAN.

ZASTRMI SE V BLIŽNJI BREG,
KMALU GA ZAMETE SNEG...«

Novoletna poslanica

PELJIMO STARO LETO NA SMETIŠČE,
MINULI ČAS NIKOLI SE NE VRNE;
ZDAJ LETO MLADO, NAŠE IZHODIŠČE,
NATROSI ROŽ NAJ IN ODSTRANI TRNE.

PRED NAMI, GLEJ, JE NOVO PRIZORIŠČE,
ČEMU OBUP, OTOŽNOST, MISLI ČRNE,
SI SREČO VSAK POGUMNO NAJ POIŠČE,
USODO SLEPO SEBI V PRID OBRNE.

SPREMÈNI V VRT SE SLEHERNO BOJIŠČE,
A ZVEZDE VSEM NAJ SIJEJO SREBRNE,
DRUŽINO VARNO GREJE NAJ OGNJIŠČE.

NAJ SLOGA NARODE V NAPREDKU STRNE,
PLANET NAŠ BODI VARNO ZATOČIŠČE,
SE ZLATA DOBA V SRCA SPET POVRNE!

SKRINJA IZ BABIČINE BALE

Babica Jera je imela staro skrinjo. K hiši je prišla z njeno balo. Bila je porisana z nagelji. Zaklepala se je z velikim ključem, nad katerim je bila izpisana letnica 1835.

— Jejnata, jejnata, je rekla babica, kadar sem se motovilila okoli nje. Priprla si boš prste.

Ko pa je bilo takoj prijetno opazovati, ko je babica šarila po svoji skrinji! V njej je bilo zloženo hodnično platno, posteljina, perilo in obleke. Na posebnem kupčku so bile rute, na drugem robci. Na dnu skrinje je bila shranjena oprema za dojenčka, poleg nje pa parne rjuhe. Vse to je spadalo k nevestini bali. Babica Jera je v svojem življenju morala iz skrinje vzeti parne rjuhe le trikrat, povoje za dojenčka pa sedemkrat.

Ded mi je povedal, da so fantje pripeljali babičino balo s štirimi konji. To pa ni bila samo do vrha napolnjena skrinja, ampak poleg nje še druga oprava in kolovrat in zibelka, pa mlečnica, čebri in škafi, kuhinjska posoda in deset vreč žita. Za balo je dobila Balantova Jera tudi kravo.

Veliko teh stvari se še spominjam, a skrinja mi je bila od vsega najbolj všeč. Kolovrat in zibelka sta se prašila na podstrešju, sklednik je bil obešen v kleti, v njem je bila nametana razna šara. Mlečnica je stala v shrambi, a samo še ne treh nogah. Od vsega imenitnega sta v sobi ostala le predalnik in skrinja.

V tej je babica hranila tudi poročni venec. Zelo sem sitnarila, da bi ga dala meni.

— Uh, otrok neumni, je rekla. To je samo za neveste.

V levem vogalu je bila skrinja pregrajena. V tistem prostorčku je babica hranila pomembne drobnarije. V posebni škatli je imela zlate uhane, obesek in zlato sponko. Tam je varovala tudi neke papirje, bogvedi kakšne. V tistem kotičku skrinje je imela čipke, bele svilene trakove in dva cekina. Na vrhu vsega je ležal šop sivke. Kadar je skrinjo odprla, je iz nje lepo zadišalo.

— Jejnata, jejnata, kaj pa če bi spustila pokrov! Jejnata, pojdi no spod nog!

Oče, ki je bil nekoč babičin dojenček, je vedel povedati, da je imela mati Jera v skrinji tudi narodno nošo. Kasneje jo je nekam posodila, nazaj pa ni dobila prave. Iz same jeze jo je obesila v »ta strgano omaro« med razne cunje. Ko sem jaz stikala po njej, je tudi tam ni bilo več.

Oče mi je tudi povedal, da je k pravi bali spadalo še peto kolo, to je velik hleb kruha, in pa kokoš. Kruh so balarji rezali otrokom. Kakor so vedeli in znali, pa so morali priti do petelina, ki je kajpak ostal njihov. Za dobro voljo in še za pozne spomine. Vozove so okrasili s pisanimi trakovi, prav tako pa komat in strementa. Konjem so rep zavezali v pentljo, pokali so z okrašenim bičem in vriskali.

Kadar so balarji vozili balo, je bilo na vasi obilo priložnosti za radovednost, za hvalo in za nevoščljivost. Teh časov se ne spominjam, stare skrinje pa ne bom nikoli pozabila. Po babičini smrti so je odnesli na podstrešje. Več let so v njej hranili suhe hruške, potem pa je razpadla.

Zaradi tistih nageljev in letnice bi bila še danes znamenita.

Kako se vrtijo ure

Nekoč je živel deček, ki je imel zaboj za igrače. V njem so bili medvedje, pajaci, avtomobilčki, aviončki, barvice, slikanice in še mnogo drugih navadnih in nenavadnih reči.

Razen igrač je imel deček še očeta, mamo in sestro, ki na žalost niso prebivali v zaboju, ampak se jim je zmeraj kam mudilo. Kar naprej so govorili: »Kateri dan je danes? Koliko je ura? Ah, že spet je ponedeljek! O, tričetrt na devet! Joj, pet minut do dvanajstih!« In potem so tekli, da se je za njimi kar kadilo.

Deček je ostal sam. Želel si je, da bi bil teden sestavljen iz samih nedelj. Potem bi bili oče in mama in sestra doma in bi se ves dan smeiali in ne bi nikamor hodili.

Pogovarjal se je o tem z medvedi in pajaci. Nekaj časa so se presedali in praskali po glavah. Nato so sklenili, da bodo sestavili čudežno uro in čudežni koledar, ki bosta zmeraj kazala njihov najljubši čas.

Začeli so zbirati ure in dneve ter jih spravljati v zaboj z igračami. Medvedje in pajaci so lovili jutranje, opoldanske, večerne in nočne ure. Deček pa je v zaboju z igračami prinesel očetovo zapestno uro. Zaradi tega je oče zamudil službo. Bil je kregan in potem je bil kregan tudi deček in je moral uro vrniti. Kljub temu se je v zaboju nabralo takó število ur in dnevov, da bi lahko iz njih sestavil sedem let, in če bi s e malo potrudil, še osmega pol.

Zato je nastala v zaboju huda zmešnjava, ki se je kmalu presečila tudi v dečka ter njegove medvede in pajace. Ure, ki so se vrtele v njihovih glavah, niso bile ravno čudežne, zagotovo pa so bile čudne.

»Lani bom star štiri leta,« je rekел deček.

»Jutri sem bil v šoli,« je rekel medved Marko.

»Ura je pet minut do tričetrt na pol,« je rekel pajac.

Oče, mama in sestra so jih slišali in rekli: »Kakšne neumnosti pa kvasite?« »Igramo se ure,« je rekel deček.

»Saj ure niso igrače!« je rekla sestra.

»Seveda so,« je rekel deček in pokazal na stensko uro. Iz nje se je prav tedaj prikazala kukavica in sedemkrat zakukala. Medvedje, pajaci in deček so se spogledali, se nasmehnili ter skupaj z očetom, mamo in sestro sedli k večerji.

Vesele božične praznike
in uspehov polno
leto 1991
vsem šolarjem, učiteljstvu,
staršem in sodelavcem
želi GALEB

ZEBRA

Music notation:

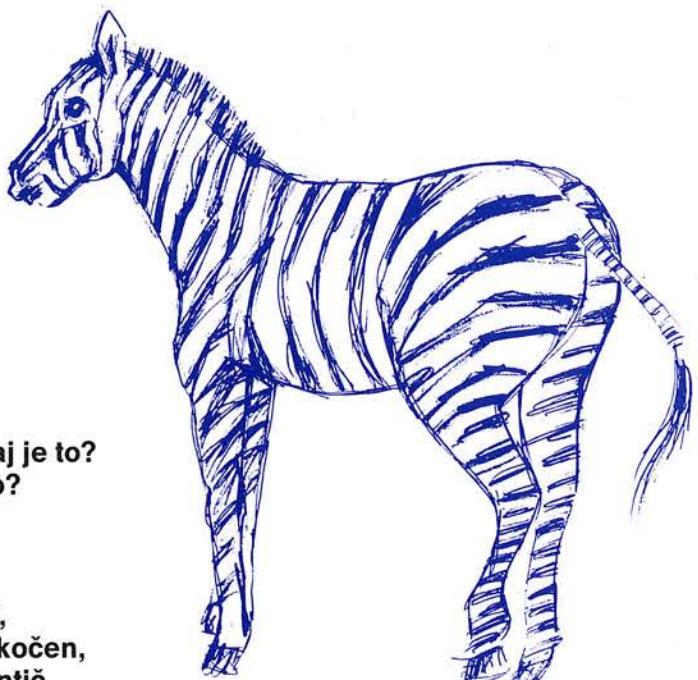
1. Ni o-sli-ček, ni te-li-ček, ni žrebi-ček, ni vo-lič
3. To je zebra, saj vsi ve-mo, to je afri-ški ko-njič,
kra-va ni in be-lo ja-gnje, ov-ca ni, še manj kozlič.
u-ren, i-sker in po-sko-čen, če ga jezdi naš fantič.

2. Kdo ve, kdo ve, kaj je to? Kaj je to? Kaj je to?

Ni osliček,
ni teliček,
ni žrebiček,
ni volič.
Krava ni,
ni belo jagnje,
ovca ni,
še manj kozlič.

Kdo ve, kdo ve, kaj je to?
Kaj je to? Kaj je to?

To je zebra,
saj vsi vemo,
to je afriški konjič,
uren, isker in poskočen,
če ga jezdi naš fantič.

SI - SI - ŽE - ŽE - JO - JO - GA! *Jojmene, kaj pa je to?*

V bližini Ljubljane stoji vas, Ig po imenu. V njej so imeli v starih časih požarno obrambo, ki je slovela po štirih imenitnih stvareh.

Prva je bila gasilsko geslo: »Ni važno, kje gori, kdaj gori, kaj gori in zakaj gori - mi samo pridrvimo in pošpricamo!« Za drugo znamenitost je veljala požarna himna, ki je bila tako dolga, da nihče nikoli ni preštel vseh njenih kitic, kajti kar naprej so jo dopolnjevali. To so z užitkom počeli na povsem svetu slovečih gasilskih veselicah, ki štejejo za njihovo tretjo znamenitost. Tako pogoste so bile kot požari, ki jim jih ni uspeло pogasiti. Poleg himne so na veselicah prešerno prepevali tudi poskočne gasilskopivske ljudske pesmi. Tako dobre so bile, da so se bliskovito razširile daleč napakoli.

Četrta znamenitost, na katero so bili še posebej ponosni, pa je bil dogodek na eni od veselic, ko je pribičnik glavnega predsednika požarne obrambe nehote pogruntal prvi slovenski zlogovni palindromni stavek.

Kaj pa je to, boste vprašali. Preprosto: to je stavek, ki se po zlogih bere enako tudi z desne strani proti levi.

Takole je bilo: vroče poletje je neusmiljeno žeжалo vsako pošteno gasilsko grlo, pa so si vrli Ižanci rekli:

»Dajmo, priredimo veselico! Ljudje bodo žejni kot sam hudič, največ zaslužka pa je s pijačo! To bo cekinov za našo požarno obrambo!«

Že prvo nedeljo je na Igu zapele harmonika. Jedlo se je, pilo in plesalo, da se je slišalo do Ljubljane. Pa je bila Ljubljana tedaj precej bolj oddaljena od Iga kot danes!

Pribičnik Jože je imel zvečer pod kapo poleg svojega hrabrega gasilskega srca tudi kar precej belega vipavca. Za manjši sodček ga je bilo, kar je dokazoval njegov napeti trebuh. Ko se je olajšan vračal iz zelo priložnostnega veceja za najbližjim plotom, je na melodijo narodne pesmi »Kolikor kapljic, toliko let« zajodlal:

»SI - SI - ŽE - ŽE - JO - JO - GA!«

»Kaj pa poješ, se ti je zmešalo,« je vzrojil predsednik požarne obrambe. »Veš kaj, za pribičnika se kaj tacega res ne spodobi!«

»Kar mirni ostanite, gospod precednik,« ga je miril gasilec Pol-

dek, ki je pri požarih vedno držal največjo cev, znan pa je bil tudi kot dober ugankar. »Pribočnik Jože je pravkar izgovoril znamenit stavek, ki se ga bodo Slovenci zapomnili tako dobro kot svoje narodne pesmi!«

»Krščenmatiček, hk, jaz sem slišal samo jodlanje, ne pa kakšnega pametnega stavka,« je ogorčeno vzkliknil predsednik.

»Pravzaprav imate prav, gospod predsednik,« se je priklonil gásilec Poldek. »Dovolite, da pojasnim: pribočnik Jože se ga je malce nakresal, pa je zato pomešal zloge svojega stavka. Če pa v pravem vrstnem redu razporedite zloge, ki jih he izgovoril, boste dobili prvi slovenski stavek, ki se po zlogih enako bere naprej in nazaj.«

»Nemogoče,« je rignil predsednik.

Poldek je na košček papirja

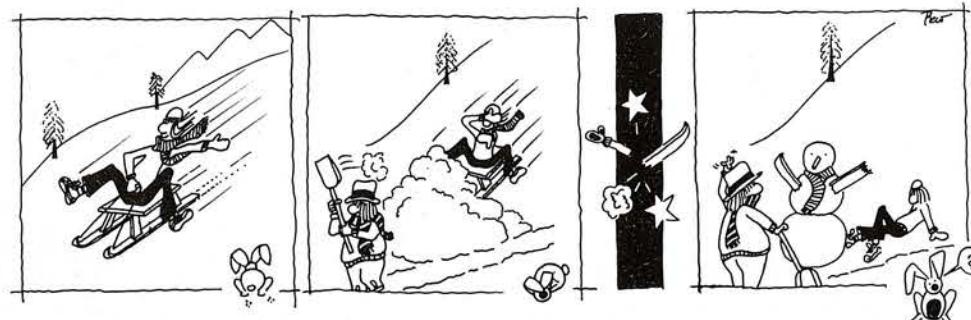
napisal zloge SI - SI - ŽE - ŽE - JO - JO - GA in ga pomolil predsedniku.

»Izvolite, sestavite stavek. In celo dve možni rešitvi ima!«

Predsednik, bistra duša, je uganko razvozal v manj kot treh urah. Koliko časa boš potreboval ti?

REŠITEV: JO-ŽE SI GA-SI ŽE-JO ali pa:
ŽE-JO SI GA-SI JO-ŽE.

Ronč in Brenč

Neža Maurer

Ilustr. Jelka Reichman

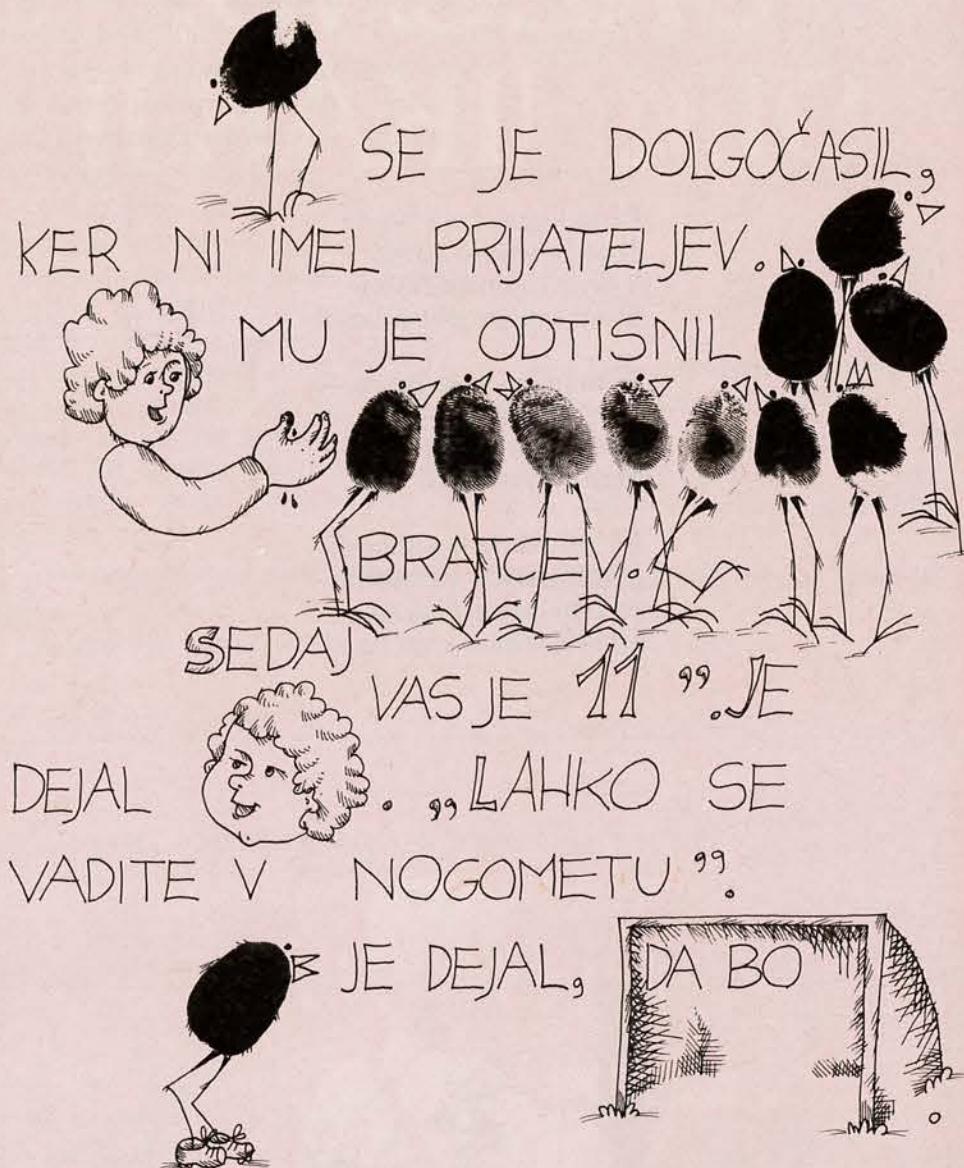
SREČNO, DIMNIKARJI

Črna kapa, črne hlače
črno je omelo naše.
V črne dimnike hitimo,
dimu srečno pot želimo!

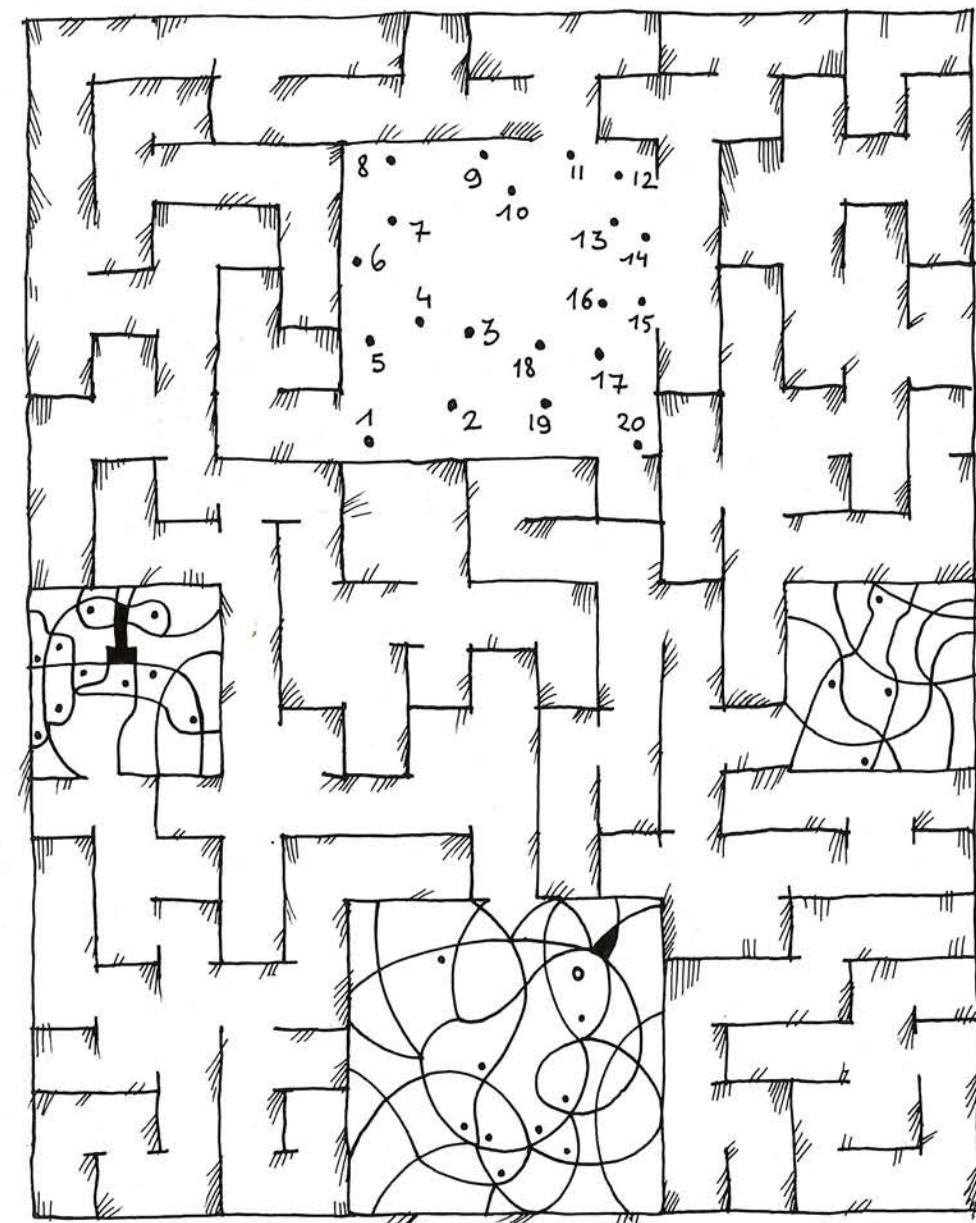
Belo jutro, bele ceste —
bele tudi hiše zveste.
Beli so nasmehi naši —
topli so pozdravi vaši.

Mi smo dimnikarji črni:
gumb poišči, ga obrni —
že izpolnímo ti želje,
že pričaramo veselje.

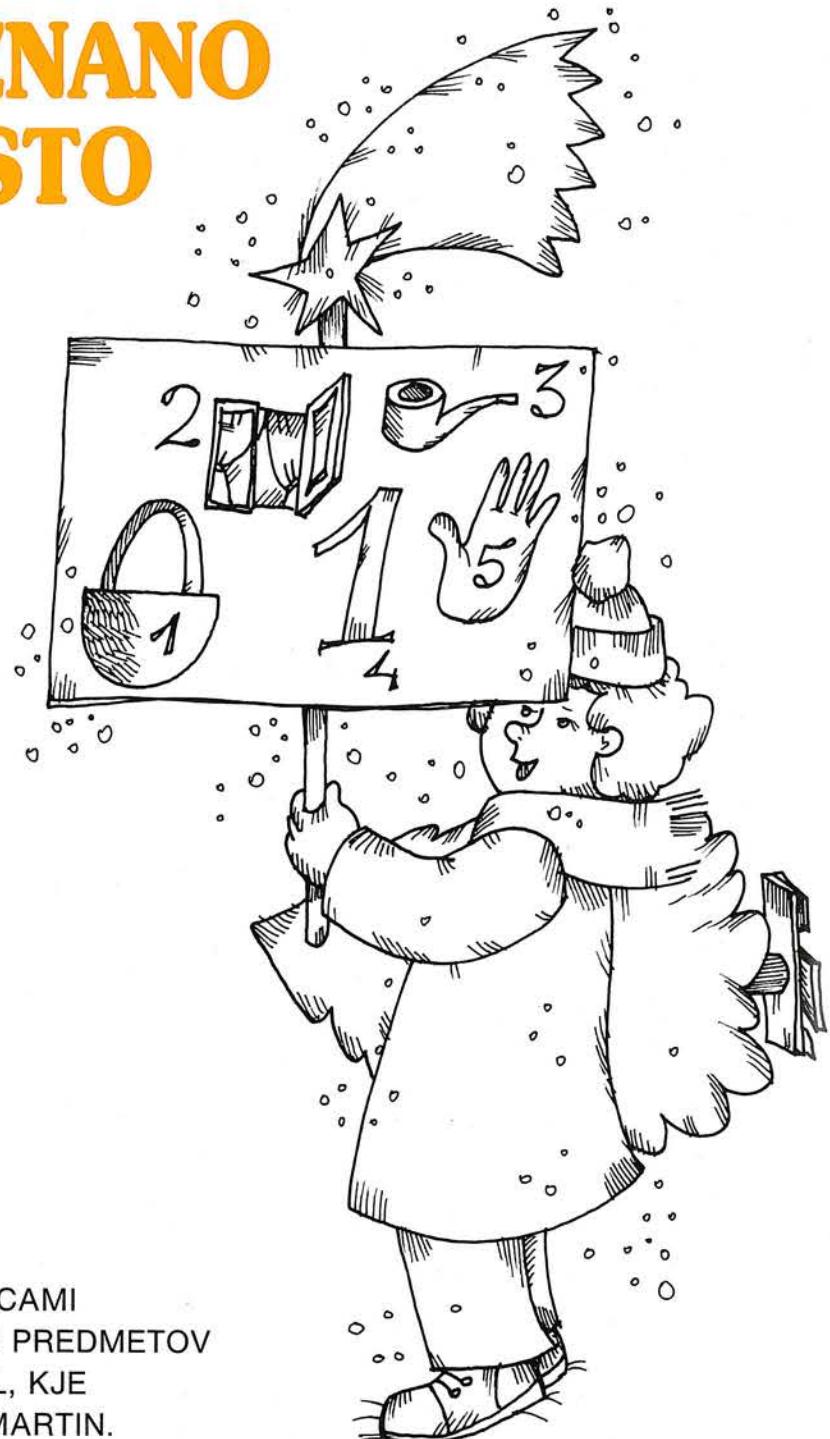

DELOVNI LABIRINT

POVEŽI PIKE OD 1 DO 20 Z RAVNIMI ČRTAMI, POČRNI POLJA OZNAČENA S PIKO IN POIŠČI POT... DO...

NEZNANO MESTO

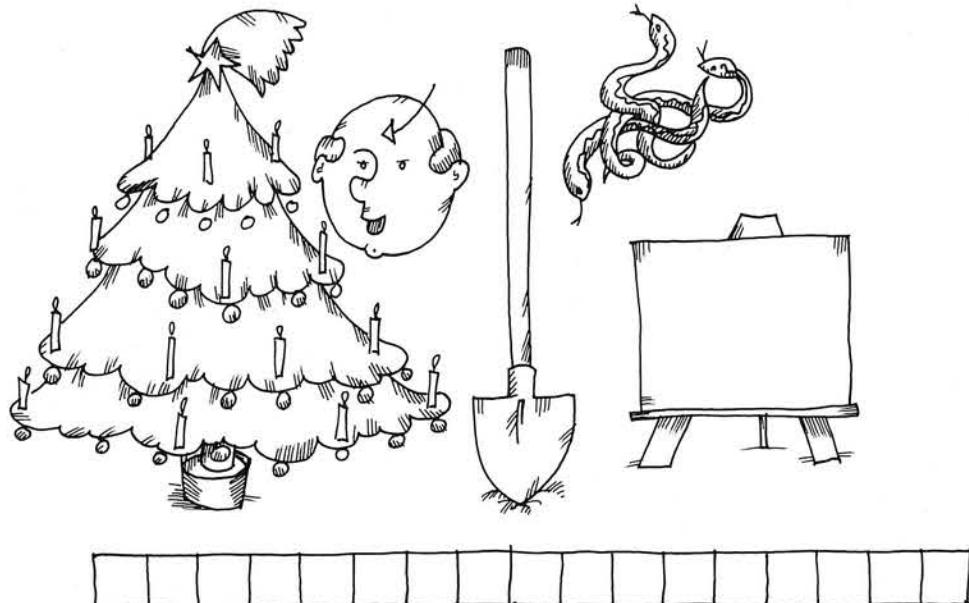
Z ZAČETNICAMI
NARISANIH PREDMETOV
BOŠ VEDEL, KJE
STANUJE MARTIN.

MNOŽICE

PREČRTAJ ELEMENTE
KI NE SODIJO V MNOŽICE
IN IZVEDEL BOŠ,
KAJ MANJKA V LONCU.

VERIGA

VPIŠI V PRAZNA POLJA
IMENA NARISANIH
PREDMETOV. KONEC
PRVE BESEDE JE TUDI
ZAČETEK NASLEDNJE.

ŠPORTNIKI SNEŽAKI

Za starim kozolcem je stal zajeten snežak. Bil je imeniten sneženi mož: njegov nos je bil rdeči korenček, na glavi mu čepel počen pisker, v desnici pa je držal obrabljeno metlo. Popoldne so ga napravili otroci že koj potem, ko so pritekli iz šole. Bil je eden izmed najmanj tridesetih snežakov v vasi.

Zdaj, ko je čez nebo drsel sijoči mesec in so otroci trdno spali kot polhki v drevesnih duplih, se je debeli snežak hudo dolgočasil. Noč se je šele začela, do jutra pa je bilo še zelo daleč.

Vsevidnemu mesecu se je nesrečni snežak zasmilil. Obstal je in mu zaklical: »Hej, zdi se mi, da ti je pošteno dolgčas. Zakaj se pa ne greš smučat, sankat ali drsat, saj je naokrog polno snega in ledu.«

Sneženi mož ga je začudeno pogledal: »To ne bi nič pomagalo. Še vedno bi bil obupno sam.«

»Povabi še druge snežake!« je vztrajal mesec.

»Kako pa naj jih obvestim?« je vprašal do kraja obupani snežak.

VASI IN KRAJI GORIŠKE POKRAJINE

ZALEPI

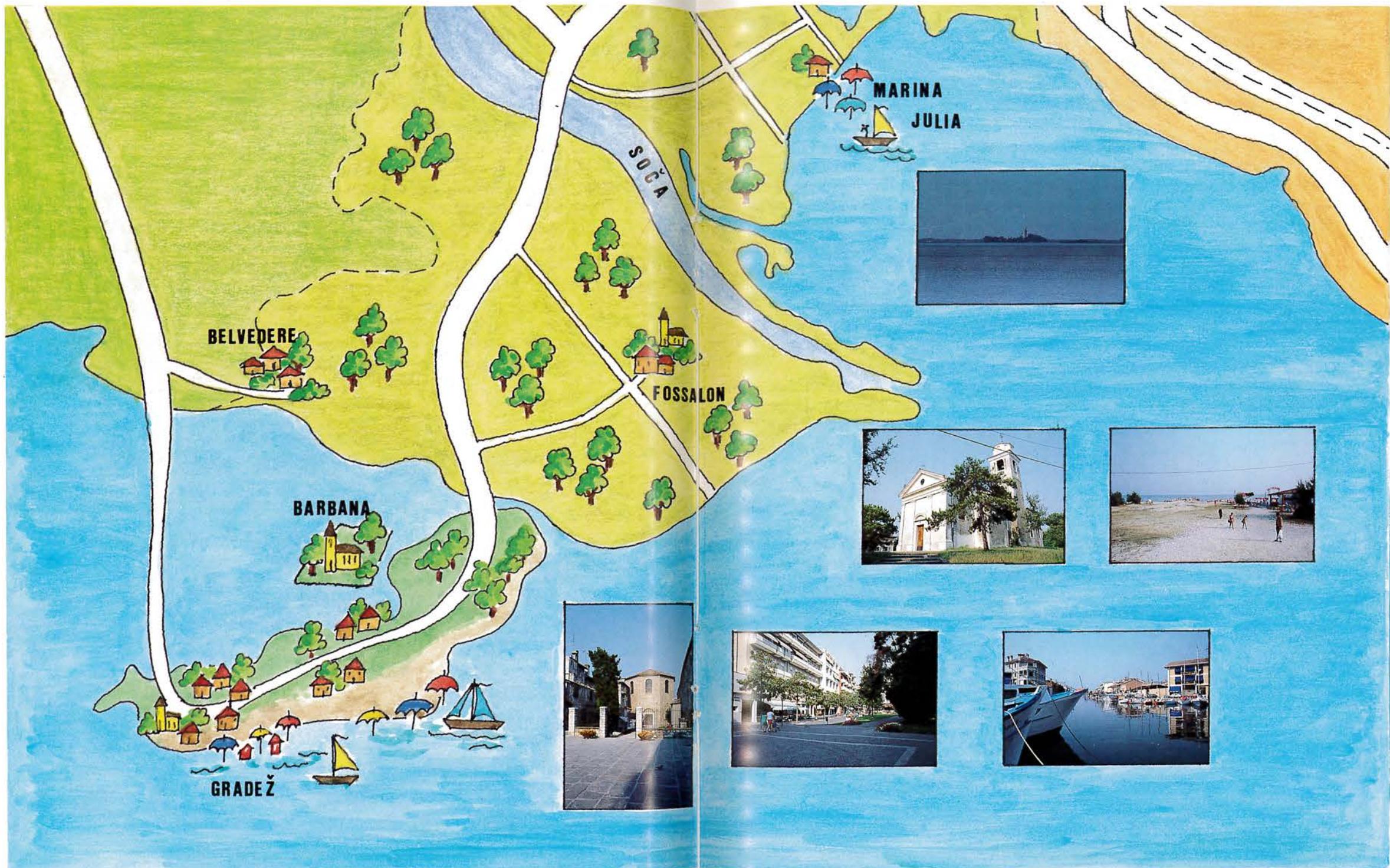
ZALEPI

ZALEPI

ZALEPI

ZALEPI

ZALEPI

VASI IN KRAJI V GORIŠKI POKRAJINI - TRETJI DEL

Pod vsako objavljenou sliko napiši ime vasi, ki jo slika predstavlja. Po objavi tretjega dela izreži odvečna robova in vse tri dele zalepi.
Dobil boš pregleden, panoramičen zemljevid Goriške pokrajine.

VASI IN KRAJI GORIŠKE POKRAJINE

»Jaz jim povem,« se je ponudil mesec. »Rečem jim, naj se zbero pod hribom, kjer leži zamrznjeno jezerce. Smuči, sanke in drsalke pa si lahko izposodite od otrok. Ti zdaj itak trdno spe.«

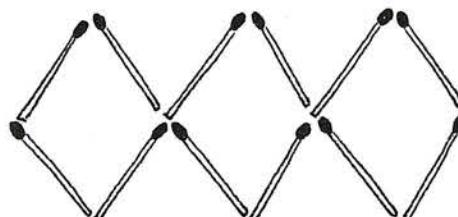
»Bravo!« je vzkliknil snežak. Od veselja je kar poskočil. »To bo zabavno. Tako jih povej, kje se dobimo!«

Ko so vaški snežaki izvedeli, da se bo šel smučat tudi okrogli snežak pri kozolcu, je med njimi završalo kot v panju. Vsi so planili k hišam po smuči, sanke in drsalke in se zapodili proti hribu. V hipu je bilo na zasneženih strminah in na gladkem ledu vse živo. Snežaki so se s smučmi pogumno spuščali po bregu, sedeli so na drvečih sankah ter delali mojstrske osmice in druge umetnije na ledu.

Hudomušni mesec jih je navdušeno opazoval, jim ploskal ter jim sem in tja tudi veselo pomežiknil. Obenem je pazil na uro, da so se snežaki lahko pravočasno vrnili na svoja mesta. Vsi so bili zadihani, nasmejani in srečni. Še opazili niso, da so med živahnim nočnim norenjem porazgubili nosove, pokrivala in metle.

Le otroci, ki so popoldne spet pohiteli na breg in k zamrznjenemu ribniku, se niso mogli dovolj načuditi, odkod je tam naenkrat toliko počenih loncev in polomljenih metel. Le nosov, rumenih in rdečih, ni bilo nikjer. Pohrustali so jih sestradi poljski zajčki. Gotovo ste radovedni, koliko jih je bilo. Toda to ve samo striček mesec. Njega vprašajte!

IGRE Z VŽIGALICAMI

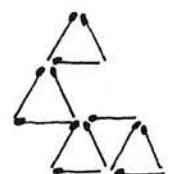

SAMO S PREMIKANJEM,
NE DA BI DODAJAL ALI VZEMAL,
DOBIŠ 4 KVADRATE.

ČE PREMAKNEŠ 3 VŽIGALICE
IN LIKE ZBLIŽAŠ,
DOBIŠ 3 TRIKOTNIKE.

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE.

Svetlobni viri in osvetljena telesa

Vse predmete, ki ne oddajajo svetlobe, vidimo, če jih osvetlimo. Vidimo jih, ker se svetloba od njih odbija.

Potem takem lahko razdelimo stvari okoli sebe v dve skupini:

- svetlobni viri
- osvetljena telesa

Razmisli in navedi nekaj primerov, potem pa jih vpiši v razpredelnico:

SVETLOBNI VIRI	OSVETLJENA TELESA

Sedaj vzemi žepno svetilko in v zatemnjenem prostoru osvetli neki predmet. Opazuj svetlobni snop. Kaj si ugotovil? Svetloba potuje po prostoru in osvetljuje predmet, ki ne oddaja lastne svetlobe.

V šolo prinesi nekaj predmetov, ki imajo te značilnosti. V zatemnjeni učilnici osvetli z žepno svetilko vsak predmet posebej in sproti izpolni razpredelnico.

OSVETLJENA TELESA		
NEPROZORNA	PROZORNA	PROSOJNA

Tudi jaz berem strip!

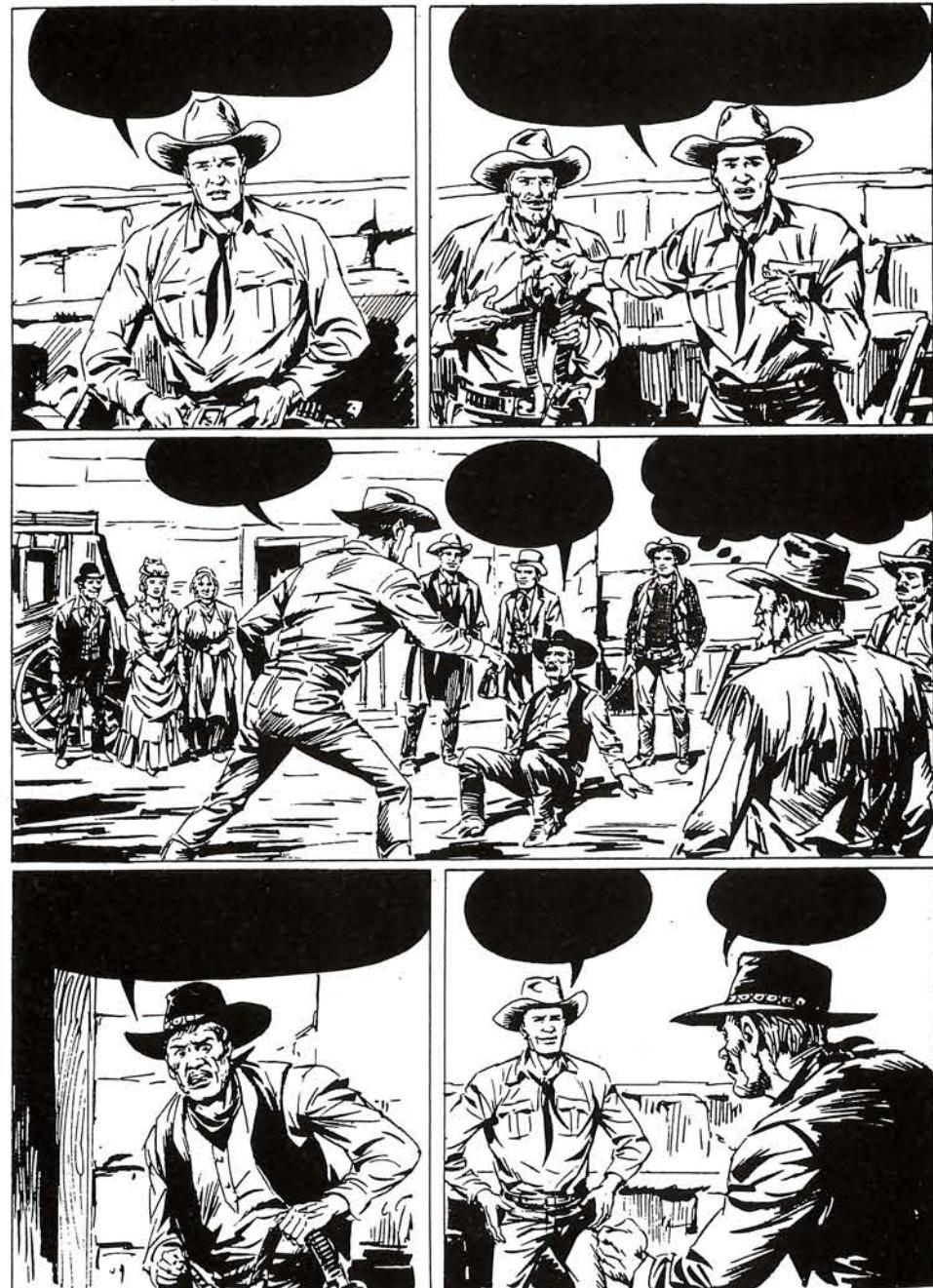
Oblački v stripih imajo prav poseben pomen. V njih so izražene besede ali misli.

■ V oblačke napiši, kaj pravi deklica in kaj si misli kužek.

Strip brez besed je nerazumljiv ali le delno razumljiv. V stripu, ki nima besedila, lahko vsak izmed nas razume dogajanje na svoj način.

■ V zvezek napiši govorni dogodek med osebami (za vsakega izberi ime) v premem govoru.

Zaljubljeni bršljan

Na vrhu griča je stal bel grad. Bahaško je gledal v dolino in se razkazoval v vsej svoji mogočnosti. Njegove strme stene so se dvigovale nad prepadom, ki je bil prepleten z najrazličnejšim grmovjem in ščavjem. Prav tam vmes pa se je pojavil mlad bršljanček, ki je kar naprej hrepel doseči strme stene gradu.

»Joj, kako rad bi se že enkrat rešil tega ščavja in svobodno zadihal.«

»Tudi to še pride, le potrpežljiv moraš biti,« ga je tolažila mati bršljanka, ki se je že vzpenjala do prvih oken.

Leta pa so tekla drugo za drugim. Bršljan je pridno srkal dobre zemlje in se tako okreplil, da so njegovi listi postali močni in mesnati. In že je dočakal dan, ko so se njegove oviralke oprijele začetka stene. Sprva seveda okorno, toda potem vedno bolj. Prišlo pa je tudi prvo razočaranje.

»Joj, mama, kaj je to?« je vzdihnil. »Iz mrežastih lin kar naprej slišim jok in vzdihovanje.«

»Sedaj si, dragi sinko, pri oknih grajskih ječ, v katerih so zaprti uporni kmetje. V njih je samo gorje in lakota. In tisto pokanje,

ki ga slišiš, so biči grajskih biričev, ki merijo kožo tem nesrečnikom,« mu je žalostno potožila mati bršljanka. »Ne glej vanje, temveč se priporoči soncu, da ti bo dalo dovolj moči, da boš to premagal in se dvignil nad te peklenke rešetke.«

Toda bršljan si dolgo časa ni mogel opomoči. Kar naprej je objokoval uboge kmete v tesnih in plesnivih ječah in ves živiljenjski sok, ki bi moral plati po njegovih žilah, je porabil za solze.

Hiral je in hiral in skoraj bi izdihnil, če ne bi nekega jutra zaslišal nad seboj čudovit glas. Bil je tako zvonek in čist, da ga je vsega prevzel. Po žilah so mu spet pričeli teči živiljenjski sokovi in kar nekako je pozabil na zamrezane line, za katerimi so ječali kmetje. In še predno se je zavedal, je bil že nad njimi in se juhaško vzpenjal po gladki, beli steni.

»Sonce, daj mi moči, da čim prej vidim, kdo tako čudovito poje,« je moledoval. Ker je bil tako neučakan, so njegovi listi postajali vse tanjši in tanjši, njegovo stebelce pa tako drobno in krhko, da je komajda premagovalo strmo steno.

»Saj se boš popolnoma uničil,« ga je karala mati bršljanka. »Ne hiti, mlad si še in vse je še pred teboj.«

Toda, mama, ne morem si kaj, ta glas me je vsega prevzel, v njem je nekaj tako nenavadnega, lepega, da me kar sili k sebi.«

In spet se je dvigoval v višavo še z večjo zavzetostjo in s hrepnenjem po zvonkem glasu.

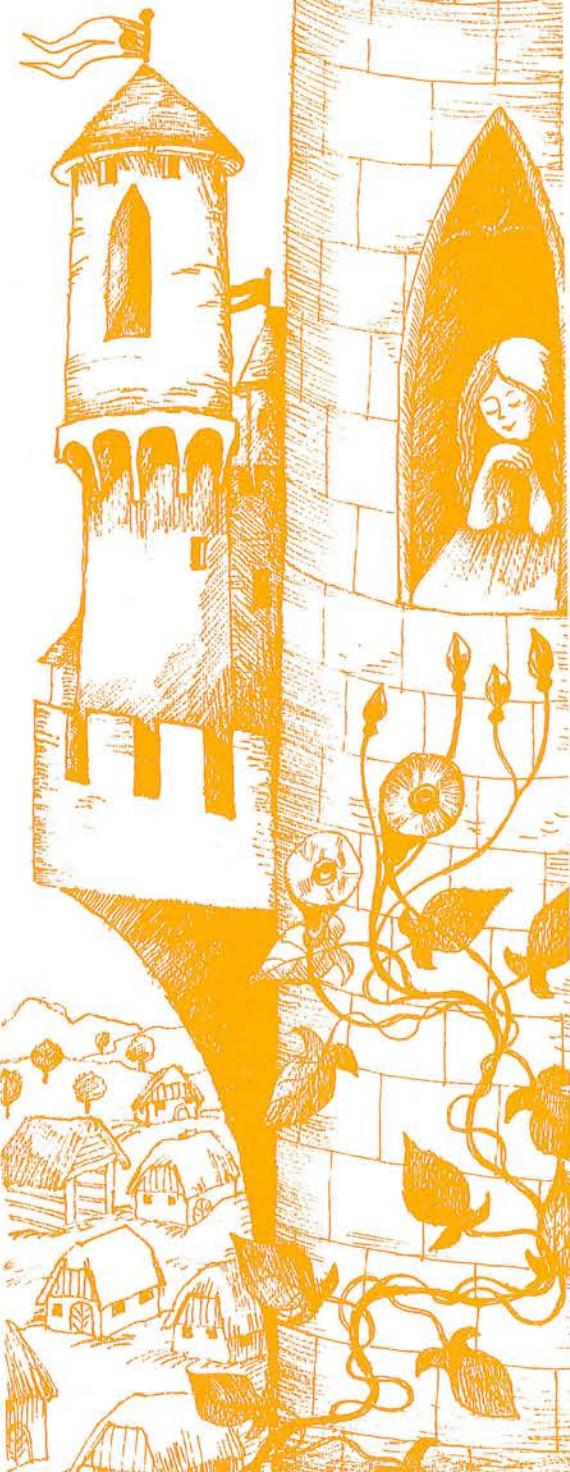
Končno pa je bršljan le dosegel polico okna, skozi katero je prihajala tista čudovita pesem. Z zadnjimi močmi se je je oprijel in pokukal noter. V bogati in razkošni sobani je zagledal lepo deklico, ki je pela čudovito pesem o prostranih travnikih, o potoku, ki se vije ob njeni vasi, in o fantu, ki so ji ga zaprli v ječo. Po njenih belih licih pa so ji polzele solze.

»Joj, prejobj,« je bil žalosten bršljan. »Ne joči, deklica s takšnim glasom ne sme jokati. Glej, tudi jaz te ljubim. Moral sem premagati kruto steno, da sem te dosegel in videl. Skoraj pol življenja sem ti daroval!«

Toda deklica ga ni slišala, bila je pri svojih polijih, travnikih in pri svojem fantu za pustimi rešetkami.

Bršljan je jokal z njo in obupoval nad svojo in njenou usodo. Čas pa je neusmiljeno tekel.

Nekega dne so nad grad prihrumeli tuji vojaki in ga popolnoma razrušili. Zaljubljeni bršljan pa je imel le še toliko moči, da se je starčevsko začel plaziti po ruševinah. Le od časa do časa je še zaslišal tisto čudovito pesem, ki je včasih tako lepo in hrepeneče odzvanjala v njegovih listih.

MALI INSTRUMENTI VEČZVENSKI CIN-CIN - DONGI

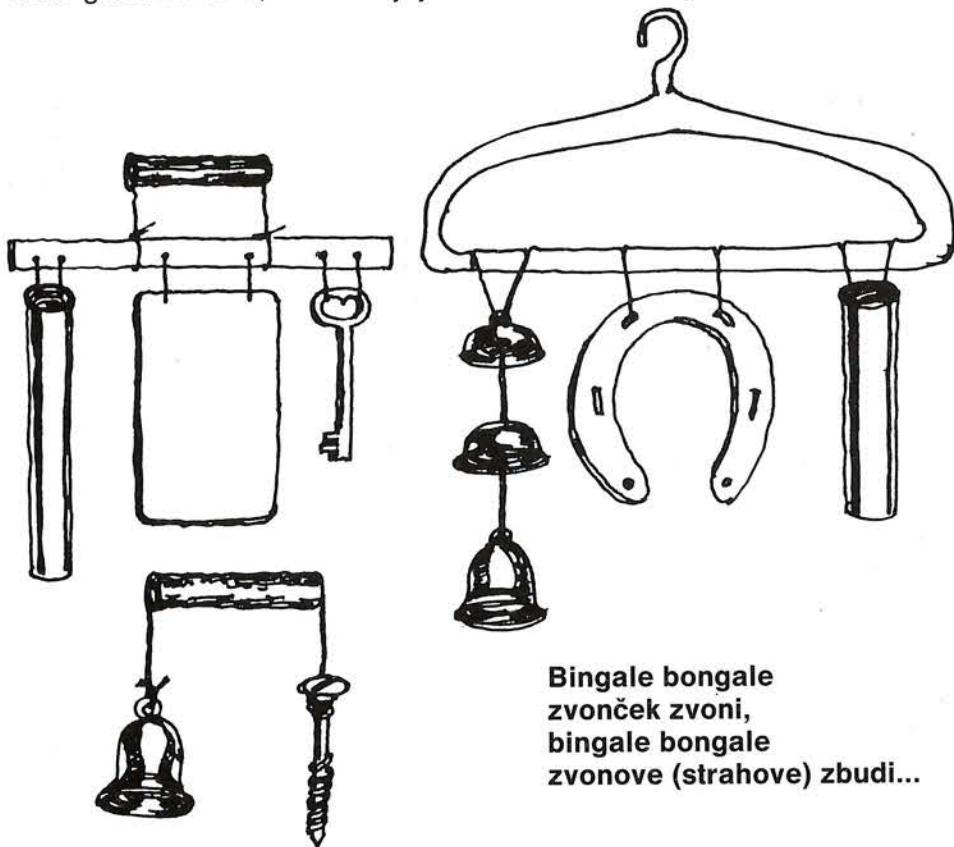
Večzvenski instrument lahko izdelamo iz več različnih kovinskih predmetov z blagozvenečimi razlikami v višini zvoka.

POTREBUJEMO:

- zvonček, cev, ključ, ploščo, podkev, žebelj, kapico kolesarskega zvonca...
- ročaj ali ogrodje,
- kovinsko ali leseno tolkalce.

KAKO IGRAMO:

Z lesenim ali kovinskim tolkalcem prožno udarjamo na različne dele glasbila tako, da nastajajo raznolike melodije.

OD TU IN TAM

PLEBISCIT V SLOVENIJI

V republiki Sloveniji so razpisali plebiscit, na katerem se bodo vsi Slovenci izrekli o samostojnosti države Slovenije. Na podlagi opravljenih anket se je skoraj 90 odstotkov Slovencev izreklo za udeležbo na plebiscitu. V slovenskih političnih krogih ne dvomijo, da bo izid plebiscita odraz te splošne težnje.

ZALIVSKA KRIZA

Menda ne bo vojaškega napada na Irak. Združene države Amerike in Sovjetska zveza se na vse kriplje trudijo, da bi spor z iraškim samodržcem Sadamom Huseinom rešile na miren način, brez uporabe sile. Napovedujejo skorajšnji sestanek med zunanjima ministromi Iraka in Združenih držav Azizom in Bakerjem, pred kratkim pa sta se sestala sovjetski zunanjji minister Ševarnadze in ameriški zunanjji minister Baker, ki sta izkoristila srečanje v Houstonu za poglobljene pogovore, kako na miren način rešiti zalivsko krizo.

turo za poljskega predsednika. Walesa sedaj obljublja, da bo v kratkem rešil državo iz velike gospodarske krize.

ZIMA... ZIMA...

Mrzla zima je nekoliko predčasno potkala na duri in s snegom pobelila skoraj vso Evropo. V južnih predelih sredozemskih držav pa je tudi obilno deževalo. Takih padavin v decembru ne pomnijo že trideset let. Na sliki je otok Tiberina v Rimu, ki ga je poplavila narasla reka Tibera.

Najbolj veseli so v goratih predelih, kjer je zapadlo veliko snega. Po treh milih zimah si sedaj najbolj manejo roke gostinci in hotelirji v smučarskih središčih, kjer so že odprli sezono.

VOLITVE NA POLJSKEM

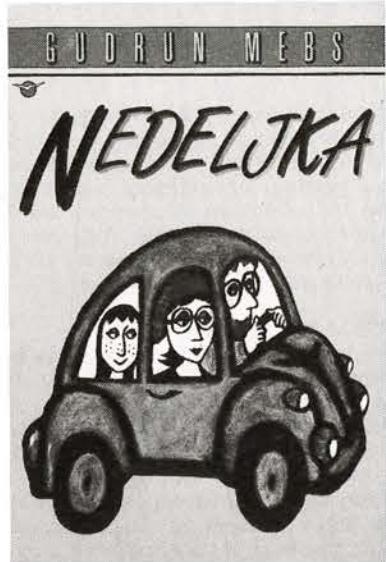
Na nedavnih predsedniških volitvah na Poljskem je premočno zmagal nekdanji voditelj sindikata Solidarnosc Lech Walesa. Med Poljaki je Walesa najbolj priljubljen, zato je gladko prekosil svojega tekmeца Timinskega, kanadskega Poljaka milijarderja, ki je postavil svojo kandida-

SPET BRANJE

Kar nekaj časa smo v tej rubriki pisali samo o piročnikih, enciklopedijah in šolskih pripomočkih, tako da bomo tokrat prekinili s to tradicijo. Tudi najbolj koristnih reči se človek naveliča in kdaj pa kdaj pravdene ščepec razvedrila, pa naj gre za sprehod, šport ali dobro čtivo. In ker Galeb ni park, nogometno igrišče in bazen, je povsem jasno, da se v takih zapisih, kakršen je ta, posveča le knjigam. Tokrat knjigi sodobne nemške mladinske pisateljice Gudrun Mebs NEDELJKI. Zgodba je sicer malce otožna, a polna čustva, lepot in pričakovanja, da bo znala raznežiti tudi najbolj otrdela srca.

NEDELJKA

Tedna skorajda nisem preživila. Ni in ni ga bilo konec. Še v četrtek je bilo tako, kot če bi bil ponedeljek, in še cela večnost je manjkala do nedelje.

Nenehno sem morala misliti na to, kaj bova počeli v nedeljo in če naju bo Christian obiskal. Zaradi mene že lahko... če ne bo ostal predolgo... malce sem čakala tudi na to, da bo prišel in mi razkazal založniško hišo, kakor je rekел. Pa ga ni bilo.

Že v nedeljo mi je šinila v glavo super ideja: spekla bom torto, presenečenje za Ulo. Lešnikovo torto, kakršno sva jedli v kavarni. Samo še boljšo.

Lešnikove torte, kot jih imamo tukaj, kadar ima kdo rojstni dan, so namreč mnogo lepše, kot je tista v kavarni. Ker je na vrhu iz pisanih bonbonov napisana številka. Šest ali devet ali enajst ali kaj podobnega, pač glede na to, koliko si star.

Sklenila sem, da bom na torto napisala Ula. To bo res lepo.

Sestro Lindo sem vprašala, ali lahko spečem presenečenje za Ulo. Sestra Linda je najprej pomislila, nato pa rekla, da lahko. Izjemoma. Razume, da bi rada razveselila svojo nedeljsko mami, saj je res nimam še dolgo časa.

A moja nedeljska mami, je rekla, bi bila najbolj vesela pridnega otroka. A to sem tako in tako, to je jasno. Kar naj vpraša Ulo.

Svinčnik, riši!

Če nimaš pred sabo predmeta, ki ga želiš narisati, ga lahko oblikuješ s svojimi rokami.

Opazuj sličice in z rokami poskusi še ti prikazati te in druge živali.

Izberi najljubšo žival in na list nariši najprej samo obris. Seveda ti ne bo uspelo kar tako; zato kar večkrat poskus, in prav narahlo, dokler bo obris pravi.

Dodaj vse podrobnosti (oci, smrček, peruti ipd.) in svoj izdelek pobarvaj. Tako poskus narisati čim več živali.

ŽELJE USLIŠI,

SVINČNIK RIŠI!

TRI LETEČE POMARANČE

Ko smo šli lani na kosiло v bližnji vrtec, ki stoji zraven naše šole, smo pozabili vzeti s seboj torbico za popoldansko malico. Zato smo morali vsi učenci po kosiло nesti s seboj svoje sladke pomaranče v šolo kar v roki.

Nama, Petru in Ivanu, se to ni zdelo preveč pametno. Premišljevala sva, kako bi se lahko čimprej znebila odvečnih pomaranč, saj z njima se ne bi mogla sproščeno igrati na Jami, kjer se navadno igramo vsi učenci iz Boljunca po kosiло. Niti se nama ni ljubilo nesti v roki svojih sladkih pomaranč kakih 50 metrov daleč do naše šole. Komaj smo prišli do mostička, sta zato začeli najni pomaranči leteti. Pridružila se jima je še ena, pomaranča najinega prijatelja Jerneja.

In tako so zletele tri lepe, okrogle in sladke pomaranče naravnost v reko Glinščico.

Vsi trije, veliki prijatelji, vedno enakopravni, kar je storil eden, sta storila tudi drugi in tretji: vsi za enega, eden za vse. Samo mi smo si lahko privoščili kaj takega, saj smo bili zadnji v vrsti, ko smo se vračali v šolo. Meni nič, tebi nič, smo nemoteno nadaljevali pot do šole.

Kaj kmalu nas je poklicala učiteljica. Nekdo je prav gotovo opazil naše leteče pomaranče in takoj razodel vsem ostalim skrivnost. Začelo se je pravo zaslivanje. Vsi trije, veliki prijatelji, smo trdili, da imamo pomaranče v žepih. Ko pa nam je učiteljica rekla, naj jih pokažemo, smo jih vsi trije začeli žalostno iskati po svojih praznih žepih, a lepih, sladkih pomaranč ni bilo nikjer. Najraje bi se bili takrat skrili, bilo nas je tako sram, saj so nas gledali vsi naši sošolci in vsi so se nam smeiali. Takrat smo res razumeli, da ima laž kratke noge.

Z učiteljico smo takoj odšli na Jamo. Naše pomaranče so še mirno plavale v Glinščici, mi pa jih nismo mogli doseči, ker so bile predaleč. Takrat smo si jih res tako zaželeti, bilo nam je res tudi zelo žal. Razumeli smo, da smo pogrešili. Učiteljici smo obljudibili, da ne bomo več tako porečni. Zato smo se letos že poboljšali, kot Ti, dragi Jaka. Vsi trije prijatelji poslušamo sedaj nasvete svojih mam in očetov.

Peter Glavina in Ivan Zobec
4. r. COŠ »F. Venturini«
BOLJUNEC

TEDEN NA SMUČANJU

Zelo mi je všeč smučanje. Prejšnji teden sem z očkom in smučarsko ekipo šla dva dni na smučanje v Avstrijo. Bilo je zelo lepo, vendar je vse minilo prehitro. Ker mi je smučanje tako všeč, si želim, da bi z družino šla pozimi za teden dni v San Cassiano. Verjetno bi odpotovali popoldne. Ko bi naložili vso prtljago v avto, bi se začelo naše dolgo potovanje in zvečer bi prispele do hiše, v kateri bi stanovali. Že drugo jutro bi šli na smučišče in bi smučali ves dan.

V enem dnevu bi se naučila zelo lepo smučati. Zvečer bi se vrnila v stanovanje in bi se igrala z Aljažem. Konec tedna bi pospravili prtljago in se odpravili domov.

Upam, da se mi bo ta želja uresničila.

Nastja Milič
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

ŽELELA SEM SI NOVO URO

Nekega dne smo bili pri teti na obisku. Ko smo se odpravljali domov, mi je teta poklonila nekaj denarja. S tem denarjem sem si želela kupiti novo uro. Naslednji dan sem šla s prijateljico v mesto. V neki izložbi sem videla zelo lepo uro. V žepu sem imela denar, ki mi ga je dala teta. Hotela sem uro kupiti, vendar brez maminega dovoljenja nisem smela.

Ko sem se vrnila domov, sem mamo vprašala, če bi si lahko kupila uro s svojim denarjem in mama mi je dovolila. Čez nekaj dni sem spet šla v mesto, da bi kupila uro. Šla sem v trgovino, ampak tiste lepe ure ni bilo več. Domov sem prišla praznih rok. Bila sem zelo žalostna. Mama me je potolažila in mi rekla, da si lahko kupim kaj drugega. Naslednji dan sem kupila lepo majico. Takrat sem že pozabila na lepo uro.

Ivana Flego
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

ZELO SEM SI ŽELELA...

Že nekaj let aktivno plavam in večkrat tekmujem. Kadar plavam, se tudi zabavam, ampak kadar tekmujem se moram bolj zbrati in se potruditi.

Lani sem si na pokrajinskem tekmovanju močno želeta, da bi zmagala in tudi premagala sotekmovalko Eriko. Spoznala sem jo na prvi lanski tekmi. Pred tekmovanjem se vedno pogovarjava.

Vsem vesele božične in novoletne praznike in počitnice! Preživite jih veselo, brezskrbno, srečno, med mnogimi darili, nekateri na snegu ali pa tudi v domačem krogu.

Vendar ne bo napak, če se boste v teh dolgih dveh tednih spomnili malce tudi na delo, na naloge, na šolo in na Galeb, ki ga imate sedaj v rokah. Prav gočovo ste že prebrali knjigo, ki ste jo dobili v dar: »Kralj Honolulu«,

Zame je bila tista tekma zelo važna. Sklenila sem, da moram premagati Eriko. Zato sem se tudi intenzivno vadila in vsak dan plavala.

Ko sem šestkrat preplavala bazen, sem bila še vedno prva, potem me je ona prehitela, na zadnji progi, tik pred ciljem, sem napela vse sile in sem se prva dotaknila roba. Zmagala sem in celo z dobrim časom. Bila sem zelo vesela.

Pri pragajevanju sem stala na najvišji stopnički. Dobila sem zlato kolajno, in to je bilo tisto, kar me je najbolj razveselilo.

Letos bo težje zmagovati, ker moram tekmovati v višji kategoriji s starejšimi deklincami, a upam, da bom vedno uspešna pri plavanju.

Corinna Candian
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

V OPENSKI BANKI

Učenci osnovne šole »Karel Širok« smo si ogledali opensko Hranilnico. Ker tistega dne tramvaj ni vozil, smo se na Općine peljali z avtobusom. Mimogrede smo videli tudi osnovno šolo »France Bevk«. Ko smo prišli do hranilnice, smo občudovali lepo zgradbo, nato nas je sprejel uradnik in nam bil za vodiča. Pokazal nam je urad, kjer so delali fotokopije in nam pokazal, kako deluje telex, ki sprejema in oddaja pisana sporočila. V drugem prostoru smo si ogledali pnevmatično pošto, in sicer cevi, po katerih prihajajo sporočila v razne urade.

Spoznali smo tudi predsednika banke. Povedal nam je, da bodo v kratkem odprli podružnico v Trstu, ker imajo med svojimi

lep in še vedno svež in aktualen strip našega priznanega umetnika Milka Bambiča, in prepričan sem, da ste kar uživali ob branju Honolulujevih dogodivščin.

Vem, da ste vsi zelo veseli, ko dobivate nagrade in že sedaj mislite na veliko Galebovo nagradno žrebanje. Prav! A kot sem vam napovedal v prejšnji številki, se boste morali malo potruditi, se zamisliti in, zakaj ne, poiskati tudi pomoč pri svojih

klienti mnogo meščanov. Peljali so nas tudi v caveau, kjer hranijo denar. Tam so nam pokazali šop bankovcev za sto milijonov. Tam smo videli tudi dva stroja: prvi je štel bankovce, drugi pa drobiž. Šli smo tudi v sobo, kjer deluje neprekrajena blagajna in kjer dobivajo in odpošiljajo pošto. Ob zaključku ogleda so nas v openski Hranilnici obdarovali z ravnili, peresi in zvezki.

V banki je bilo zelo zanimivo. Tam bi rada delala tudi jaz.

Nastja Milič
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

SPOMIN NA ŽRTVE VOJNE

V petek, 2. novembra, smo šli učenci naše šole na pokopališče in v Rižarno, da bi se spomnili na pokojne. Najprej smo šli na pokopališče pri Sv. Ani in nesli rože na grob bažoviških junakov. Na grobovih so gorele sveče, ki pomenijo večno življenje. Pokopališče je zelo veliko. Na grobovih smo videli mnogo slovenskih priimkov.

Potem smo šli v Rižarno. Nekoč so v Rižarni luščili riž, zato tudi tako ime. V vojnem času so te kraje zasedli Nemci, ki so Rižarno spremenili v mučilnico, kjer so mučili in ubijali ljudi, ki so jih zapirali v tesne celice. Celice so bile zelo majhne in ozke in vanje so tlačili po pet ali šest ljudi. Zapornike so potem pobijali in jih sežigali v veliki krematorijski peči.

Tudi v Rižarni smo prinesli šop cvetja in ga položili pred spomenik. Na pokopališču in v Rižarni je bilo žalostno.

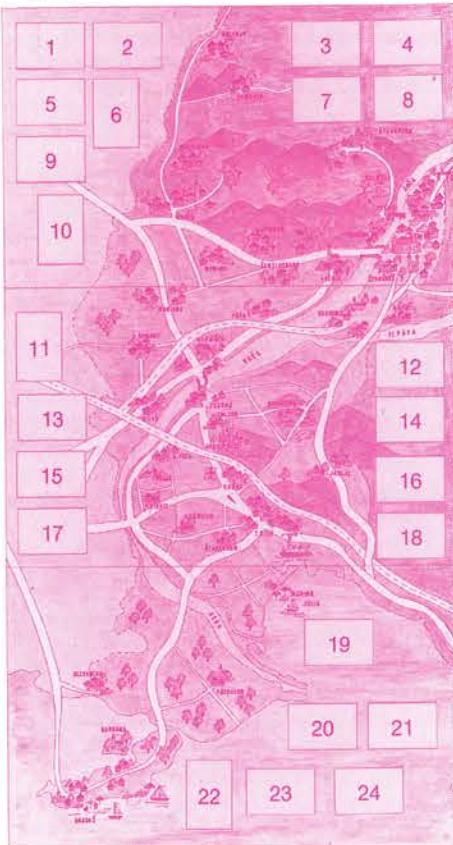
Ivana Flego
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

starših ali šolskih prijateljih pri iskanju imen krajev goriške pokrajine.

V tem Galebu ste našli zadnji, tretji del barvne priloge, ki prikazuje še nekaj krajev v goriški pokrajini. Vse tri dele boste seveda zalepili in dobili lep zemljevid. Tu spodaj objavljamo risbo v zmanjšani obliki in v črnobelni tehniki, da si boste ustvarili pojem, kako zemljevid izgleda v celoti. V okencih so zaporedne številke, ki se nanašajo na slike posameznih vasi in krajev, ki jih navajamo tu spodaj:

1. LOČNIK
2. KRMIN
3. ŠTEVERJAN
4. ?

5. ?
6. PEVMA
7. OSLAVJE
8. ŠTANDREŽ
9. GORICA
10. ŠENTLOVRENČ
11. GRADISČE
12. DOBERDOB
13. SOVODNJE
14. ?
15. RUPA
16. JAMLJE
17. ?
18. TRŽIČ
19. ?
20. BELVEDERE
21. MARINA JULIA
22. GRADEŽ
23. GRADEŽ
24. ?

Manjkajoča imena krajev goriške pokrajine pod številkami: 4, 5, 14, 17, 19 in 24 morate sami poiskati, jih napisati na dopisnico, ki jo kupite v tobakarni ali v poštnih uradih. Dopisnico boste izpolnili še z naslovom uredništva Galeba, s svojim imenom, priimkom, razredom in šolo, ki jo obiskujete, in jo odposlali. Vsi tisti, ki bodo pravilno odgovorili in navedli vseh šest manjkajočih imen krajev, bodo prišli v poštev za žrebanje. Dobro delo vam želim in pomnite, da je prva nagrada lepo, športno kolo.

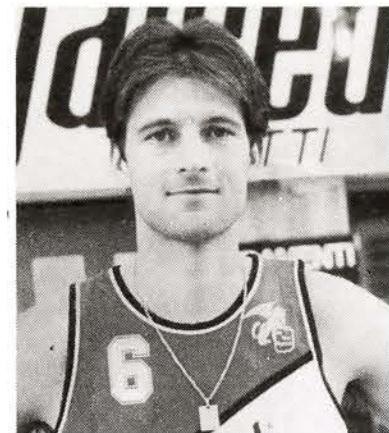
Pohitite, ker bo nagradno žrebanje v začetku februarja, do tedaj vam želim mnogo sreče.

Na koncu še iskreno voščilo vsem vam, vašim staršem, učiteljem in vsem sodelavcem Galeba: vesel božič in uspešno, zdравo in mirno leto 1991.

UREDNIK

UGANKE IN ZANKE

osmosmerka »puzzle«

Po abecednem redu so priimki raznih italijanskih košarkarjev pomešani v vseh osmih smereh (vodoravno, navpično, diagonalno, naprej in nazaj). Ko boš uokviril vse priimke igralcev, ki so podani ob strani, ti bo ostalo še sedem črk, ki tvorijo priimek našega košarkarja (na sliki), ki mu je ime Jordan in ki igra pri ekipi Irge Desio.

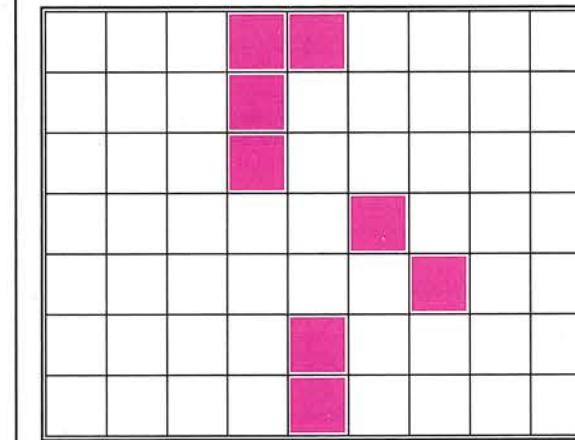
I	A	L	O	C	C	I	N
M	Z	A	V	E	N	I	A
I	E	Z	A	R	H	B	T
N	T	B	O	G	U	U	A
A	I	I	E	T	N	S	L
L	V	N	B	O	N	C	I
I	E	I	T	Š	I	A	Č
M	A	S	E	T	T	I	F

AVENIA	MENEGLIN
BON	MILANI
BINI	NATALI
BUSCA	NICCOLAI
FANTOZZI	TONUT
MASETTI	VITEZ

kombinacijska kržanka

V lik razporedi vodoravno in navpično vse spodnje besede.

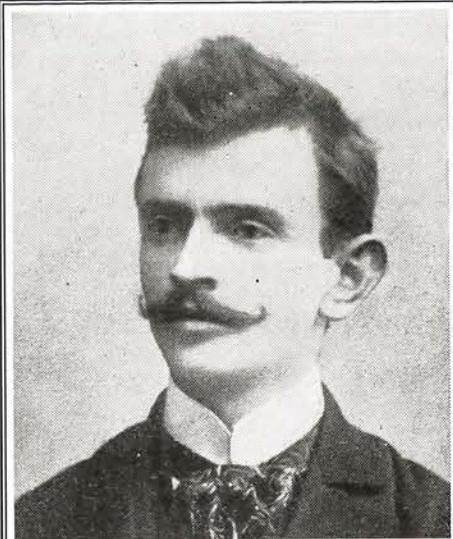
- 2 črk: OO, OU
- 3 črke: AKT, ANA, IRA, KAM, MAR, TRG
- 4 črke: AMEN, GOTI, IKAR, IVEK, KANT, RAST, ROSS, VEJA
- 5 črk: ETIKA, IRENA, KAJAK
- 6 črk: LENART
- 7 črk: ANATEMA, ENAKOST, KAKTUSI, KAMELAR, MARINES

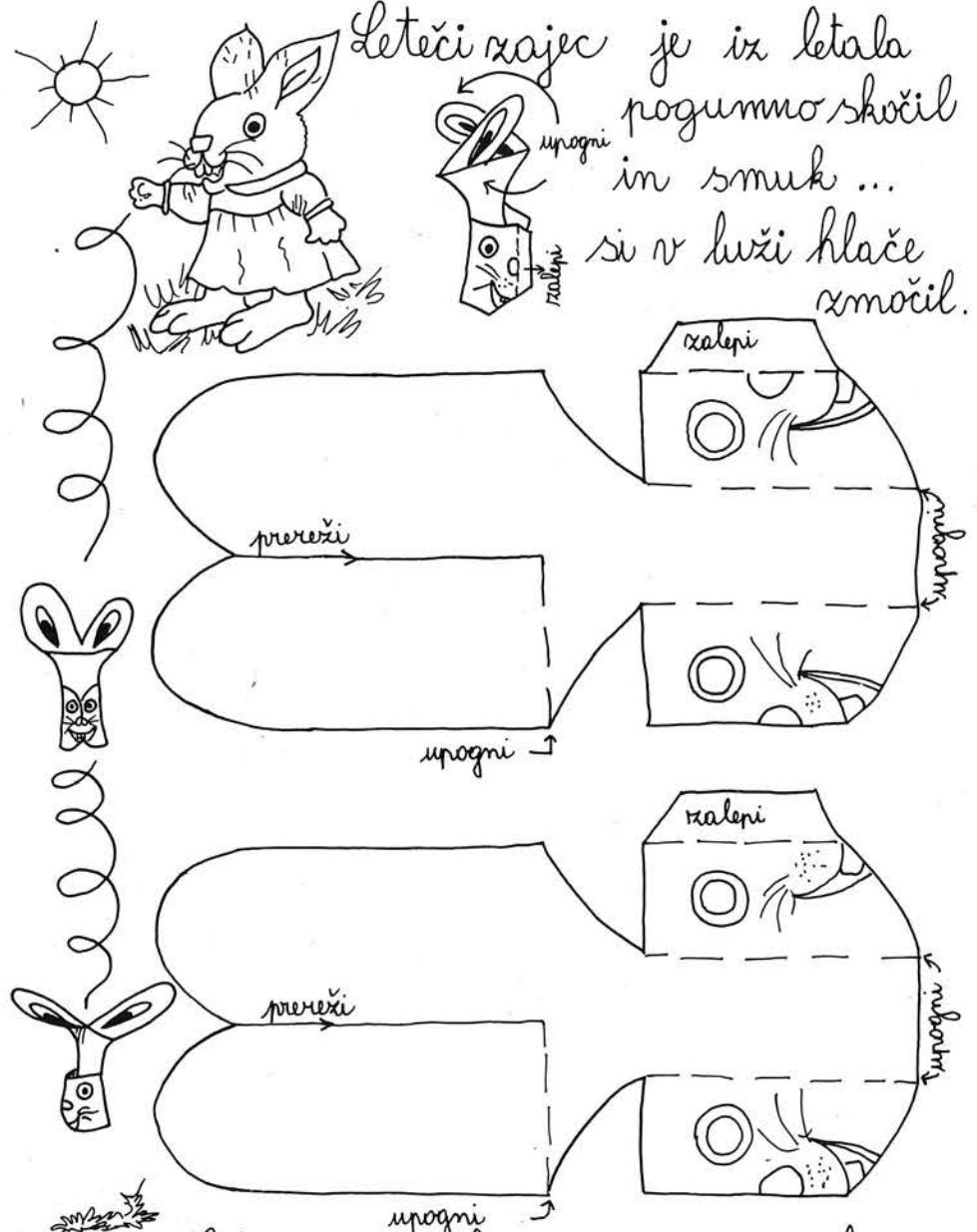

VZGOJITELJSKA ŠOLA
Aleksandra, Katja, Matejka, Melita, Nataša

slikovna križanka

VEČJA JADRICA, S KATERO JE PLUL KOLUMB	USTROJ VEČ APARATOV	NJEGOVA SAMICA JE KOŠUTA	DOVAJALNA DROGA (TUDI ALOJA)
ZENSKO IME			
Poziv. klic			
MAJHEN PLUS			
LATINSKI PROSTOR			
IVAN VURNIK			
VZGOJA, IZOBRAZBA: OBDELovanje ZEMLJE	SODIŠče V STARIH ATENAH	ORGAN Cvetnic	ZVEZNA DRŽAVA V ZDA V SZ. DELU SEVERNE AMERIKE
POKRIVALO			SPREMLJEValec APOSTOLA PAVLA
SEČ		JEZERO V SIBIRII	
GRM DRUŽINE BREZOVK		PILOT FROST	IME KARENINE
CELOTNI POSNETEK PRI FILMU		MESTECE PRI TURINU	TRST
OSEBA, KI KAJ UPORABLJA			REKA V ANGLIJU
ITALIJANSKA RADIOTELEVIZIJA	NASA ATLETINJA TAVČARJEVA		
NASLOV TURŠKIH DOSTOJAN- STVENIKOV	ROMAN E. ZOLAJA		BERI/ GALEB

Letecega zajcka preriše na tanko lepenko. Izstrixes, upognes in xalpiš hot je ilustrirano. Dobro deloin veliko zabave!

Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst.

REŠITVE IN NAGRADE PRIHODNJIČ!

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredniški odbor: Marij Čuk, Na-taša Kalc, Kristina Kovačič, Vera Poljšak, Magda Tavčar — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava, fotostavek in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 7796600, 7796610 — Tisk: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 3.000 lir, dvojna: 4.000 lir, naročnina: 20.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod št. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

